Stockholm 2013-02-08

Att: Maria Arnholm, Jämställdhetsminister
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Inför FN:s 57:e Kvinnokommission: Den svenska kvinnorörelsen kräver ökat statligt engagemang för eliminering av all form av mäns våld mot kvinnor

Temat för 2013 års möte vid FN:s kvinnokommission Commission on the Status of Women (CSW) är våld mot kvinnor och flickor. Som representanter för en enad svensk kvinnorörelse vill vi dela detta uttalande för att visa vår samlade kraft och gemenskap i tider av ifrågasättanden av kvinnors rättigheter, såväl i Sverige som i övriga världen.

Den internationella utvecklingen för kvinnors rättigheter går i många avseenden bakåt. Reproduktiva och sexuella rättigheter som tidigare tagits för givna motarbetas. Runt om i världen hotas kvinnors liv och hälsa på grund av illegala aborter, hedersrelaterat våld, könsstympning och våldtäkter. Ofta får dessa allvarliga brott mot kvinnors rättigheter fortgå under förevändning av traditionella och kulturella värderingar. Detta sker trots att det internationella samfundet genom flera globala och regionala överenskommelser har åtagit sig att eliminera mäns våld mot kvinnor och flickor.

Beijing Platform for Action, som antogs 1995 vid FN:s fjärde världskonferens för kvinnors rättigheter, identifierar att våldet mot kvinnor måste hanteras omgående för att mål om jämställdhet, utveckling och fred ska kunna uppnås. I Sveriges jämställdhetspolitiska mål ingår att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och att kvinnor, män, flickor och pojkar, ska ha lika rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Även om allt fler stater ratificerar avtal och dokument, återstår mycket arbete vad gäller implementering. Det krävs mer förebyggande arbete och mer resurser till att främja jämställdhet. För att leva upp till sina åtaganden, och för att bemöta de strukturella hinder som upprätthåller ojämställdheten mellan kvinnor och män, måste stater prioritera och avsätta medel i budgetarna för arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Ett sådant arbete måste se till såväl kvinnors som mäns rätt till god hälsa, skolgång och till arbete med egen försörjning. För att motverka våld, kriminalitet och utsatthet är social inkludering av alla samhällets medborgare av största vikt.

CSW har tidigare gett tydliga uttryck för behovet av förebyggande arbete i sina slutsatser från 1998 och 2007. Vid förra årets CSW kunde dock inga gemensamma slutsatser tas och detta misslyckande är ytterligare ett tecken på att respekten för kvinnors rättigheter står hotad.

Under denna jämställdhetspolitiska backlash, och mot bakgrund av att rådande internationella överenskommelser riskerar att rivas upp, motsätter vi oss FN:s initiativ om en femte världskonferens om kvinnors rättigheter. Istället krävs en kraftsamling för att implementera existerande dokument och överenskommelser, såväl i Skandinavien som i Europa och globalt.

Det finns ett behov av att mobilisera den globala kvinnorörelsen och ta till vara den kunskap som rörelsen har. För detta är FN:s kvinnokommission fortfarande en viktig kraft. För att ytterligare kraftsamla och vända den negativa trenden har den nordiska kvinnorörelsen tagit initiativ till en stor nordisk kvinnokonferens. Den 12-15 juni 2014 kommer Nordiskt Forum Malmö 2014 - *New Action on Women's Rights* äga rum. Genom detta forum kan vi föra jämställdhetspolitiken framåt

istället för att riskera att rådande överenskommelser rivs upp – tillsammans kan vi forma en gemensam politisk agenda.

Inför samlandet av FN:s medlemsstater den 4-15 mars 2013 i New York för att diskutera förebyggande och bekämpande av alla former av våld mot kvinnor och flickor efterlyser vi:

- **Att stater slutar nedprioritera arbetet mot mäns våld mot kvinnor.** Staters regeringar måste visa att de menar allvar med att eliminera våld mot kvinnor genom att prioritera frågan. Redan existerande åtaganden måste implementeras genom lagstiftning, policys och normativa ramverk. Det krävs stärkt finansiering till, och utvärdering av, arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Staterna har genom Pekingplattformen åtagit sig att minska överdrivna militärutgifter i syfte att öka utvecklingsinsatser så som stärkandet av kvinnors ställning, vi kräver att detta görs till verklighet.
- **Att traditionella och patriarkala värderingar och praktiker som rättfärdigar diskriminering och mäns våld mot kvinnor bryts.** Vi kan inte acceptera de normer som tillåter män att kontrollera kvinnor och som berättigar mäns våld mot kvinnor. Det ska inte vara möjligt för stater att hänvisa till traditionella, religiösa eller kulturella värderingar för att undvika sina åtaganden om att eliminera mäns våld mot kvinnor.
- **Mer resurser till förebyggande arbete som identifierar underliggande orsaker till mäns våld mot kvinnor och som främjar förändring i sociala attityder och maktrelationer.** För att förändra samhällsnormer, institutionella praktiker och system, samt lagar och policys som begränsar kvinnors och flickors liv, krävs ökad förståelse om strukturella orsaker till mäns våld mot kvinnor och om hur våldet kan förebyggas. För detta krävs medvetandehöjning genom utbildningsprogram, informationskampanjer och mobilisering.
- **Ett bredare synsätt.** Det ekonomiska klimatet, miljöförstörelse, religiös fundamentalism, rasism, samt krig och konflikter bidrar alla till mäns våld mot kvinnor. Mäns våld mot kvinnor och flickor intensifieras i situationer av konflikt och ekonomisk kris. Vissa grupper av kvinnor exponeras dessutom för multipel diskriminering och utsätts för större risker på grund av diskriminerande föreställningar om exempelvis etnicitet eller funktionsnedsättning. Detta intersektionella synsätt måste tas i beaktning och föras in i policies och styrdokument.
- **Ökade investeringar i bemötande och mottagande av kvinnor som utsatts för våld.** Kvinnor och flickor måste skyddas från fortsatt våld och offer och överlevare måste stöttas och behandlas på rättsäkert och etiskt oklanderligt sätt. Det krävs förbättrad bevissäkring; stärkande av normer och mekanismer för rättsliga prövningar av våldsfall i domstol; samt en stärkt kapacitet hos den offentliga sektorn för behandling av våldsoffer. För att både rättsliga och sociala system ska förbättras krävs samarbete mellan regeringar, andra statliga institutioner och civilsamhällets organisationer. Utbildning om våldsproblematiken hos polis, åklagare, advokater och medicinsk personal bör stärkas.
- **Samarbeten mellan internationella organ, stater och civilsamhälle.** Det civila samhället är en oumbärlig kraft för att bryta tystanden kring våldsproblematiken och för att öka kännedom om lidandet som våldsoffer utsätts för. Civilsamhällets organisationer har stor kunskap och erfarenhet i frågorna, men saknar ofta resurser. Civilsamhällets organisationer måste få tillgång till stabil och långsiktig finansiering. Detta stärker kvinnor som aktörer.
- **Statistik om mäns våld mot kvinnor måste samlas in och redovisas.** Klara definitioner och riktlinjer för datainsamling och statistik om mäns våld mot kvinnor samt hur fallen rapporteras och behandlas i rättsväsendet måste utarbetas. Detta för att

förenkla datainsamling och göra informationen jämförbar mellan stater, samt att dra samhällets uppmärksamhet till problemets omfattning och samhälleliga kostnader.

- **Stöd FNs generalsekreterares initiativ att bekämpa mäns våld mot kvinnor.** FN:s stater bör visa starkt stöd för kampanjen UNiTE to End Violence against Women och tillhörande plattform Say NO – UNiTE.
- **Arbetet med att förebygga mäns våld mot kvinnor i konflikter måste intensifieras.** För att förhindra att flickor och kvinnor utsätts för konfliktrelaterat sexuellt våld krävs breda insatser mot såväl civila som militära förövare. Viktigt är även till exempel internationellt arbete mot straffrihet i exempelvis ICC men framförallt att FN:s medlemsstater förbättrar sitt arbete med att ställa förövare inför rätta i nationella rättegångar. I enlighet med säkerhetsrådsresolution 1325 går det inte att särskilja kvinnors skydd från våld från deras möjlighet och rätt till meningsfullt politiskt deltagande. Kvinnors deltagande på samtliga nivåer och faser före, under och efter en konflikt är en förutsättning för kvinnors och flickors säkerhet. Att kvinnor deltar på lika villkor som män i den freds- och säkerhetspolitiska sfären måste prioriteras av alla konflikt- såväl som icke-konfliktstater.

Angela Beausang, ordförande, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, ROKS
Birgitta Wistrand, ordförande, Fredrika Bremer Förbundet
Carina Ohlsson, ordförande, Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund, SKR
Elsy Hedlund, ordförande, Internationella Kvinnoförbundet, IKF
Ewa Larsson, ordförande, Gröna kvinnor
Gertrud Åström, ordförande, Sveriges Kvinnolobby
Kirsti Kolthoff, ordförande, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF
Meri Helena Forsberg, ordförande, Riksförbundet Internationella Föreningar för Invandrarkvinnor, RIFFI
Margareta Winberg, ordförande, UN Women Sverige
Rose-Marie Frebran, ordförande, Örebro Läns Kvinnolobby

För ytterligare information, kontakta Sveriges Kvinnolobby:
info@sverigeskvinnolobby.se / 08 – 33 52 47 / 070 239 60 08